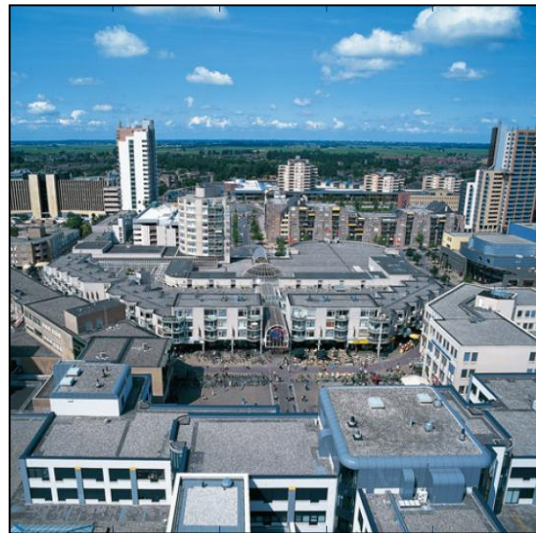
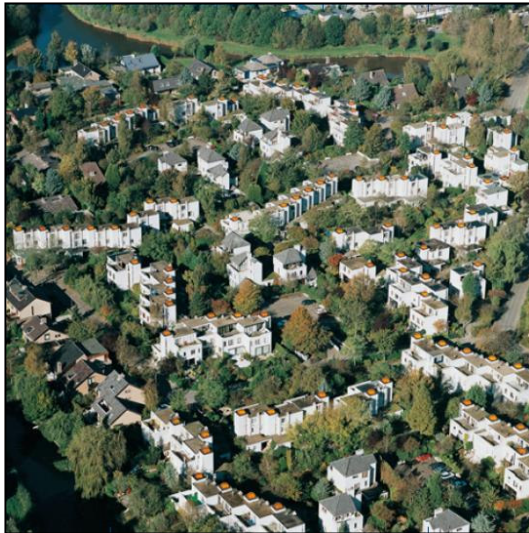

Gemeente Zoetermeer

Hogere waarden beleid

Beleid voor bouwen bij een hogere geluidbelasting

Hogere waarden beleid

Beleid voor bouwen bij een hogere geluidbelasting

Vastgesteld bij B&W besluit van 29 september 2009,
adviesnummer 090578

Samenvatting

In het kader van het programma 'Duurzaam Zoetermeer' is beleid ontwikkeld voor geluid- en luchtkwaliteit met als doel het behouden en verbeteren van een gezond leefklimaat. Voortdurende blootstelling aan geluid of een slechte luchtkwaliteit kan leiden tot chronische gezondheidsklachten en ziekten. Het wegverkeer wordt hierbij in onderzoeken van het RIVM en TNO als belangrijkste bron gezien. De beleid richt zich daarom voornamelijk op het wegverkeer en in beperkte mate op railverkeer.

De scherpe ambities in het programma 'Duurzaam Zoetermeer' en het feit dat de gemeente meer wil doen dan strikt wettelijk gezien vereist is, vormden het vertrekpunt voor het beleid in de uiteindelijke nota. De ambities zijn langs twee sporen uitgewerkt:

- Spoor 1: is gericht op de bestaande situatie → bevat het Actieplan voor het verbeteren van knelpunten geluid- en luchtkwaliteit;
- Spoor 2: is gericht op nieuwe ontwikkelingen → bevat het beleid voor bouwen bij een hogere geluidbelasting (Hogere waarden beleid).

In de ontwerpfase waren de beide uitwerkingen samengevoegd in één nota. Er is uiteindelijk gekozen om ze te splitsen. Dit komt de duidelijkheid ten goede, mede omdat beide sporen hun eigen invalshoek en dynamiek hebben. Deze nota betreft de uitwerking van spoor 2.

Het college is bevoegd om (voor weg- of railverkeerslawaaï) een geluidbelasting toe te staan die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde. Een hogere geluidbelasting wordt alleen onder voorwaarden toegestaan die zijn vastgelegd in het zogenoemde Hogere waarden beleid. Doel van dit afwegingskader is het voorkomen van nieuwe knelpunten bij nieuwe ruimtelijke en infrastructurele plannen.

In eerste instantie wordt altijd gestreefd naar het behalen van de voorkeursgrenswaarde, zo nodig door het treffen van maatregelen. Nieuw is dat er richtlijnen voor de financiële afweging zijn toegevoegd (tot wanneer zijn maatregelen kosteneffectief en mogen deze gevraagd worden). Wanneer daadwerkelijk een hogere waarde nodig is, dan zijn aanvullende voorwaarden van toepassing, gericht op maatregelen bij de woning:

- het stedenbouwkundig ontwerp wordt zodanig vormgeven dat daarbij zoveel mogelijk afscherming voor het achterliggende gebied ontstaat;
- bij een aanvraag om een bouwvergunning moet een bouwakoestisch onderzoek worden gevoegd en wordt getoetst of wordt voldaan aan de binnenwaarde zoals genoemd in het Bouwbesluit;
- bij appartementen en andere woningen dient minimaal 1 verblijfsruimte in de woning aan de geluidluwe zijde (maximaal 48 dB) te worden gesitueerd;
- de woning bevat een volwaardige buitenruimte (tuin of balkon, minimaal 6 m²) aan de geluidluwe zijde.

Inhoudsopgave

pagina

1	Inleiding	1
2	Wat is een Hogere waarden beleid	3
3	Huidige beleid voor 'hogere waarden'	5
	3.1 Hoe werkt het nu	5
	3.1.1 Onvoldoende doeltreffende maatregelen	5
	3.1.2 Bezwaren tegen maatregelen	5
	3.1.3 Interimbeleid hogere grenswaarden	6
	3.2 Waarom zijn aanpassingen nodig	6
4	Hoe gaan we het doen? (nieuw beleid)	9
	4.1 Gebiedsgerichte maximale hogere waarden voor de geluidkwaliteiten	9
	4.2 De tweetraps onderzoeksplicht	10
	4.2.1 Eerste fase (tijdig toepassen wettelijke criteria)	10
	4.2.2 Tweede fase (hogere waarde procedure)	11
	4.2.3 Overgangsbeleid	11
5	Handhaving	13
6	Evaluatie	14

Bijlagen

Bijlage 1:	Definities uit de Wet geluidhinder
Bijlage 2:	Wettelijke kaders, geluidszones en grenswaarden
Bijlage 3:	Rekenmethode cumulatieve geluidbelasting
Bijlage 4:	Uitleg begrip gewogen dB-woningen
Bijlage 5:	Procedurele aspecten hogere waarden
Bijlage 6:	Benodigde informatie bij een aanvraag voor een hogere waarde
Bijlage 7:	Informatiemiddagen en -avonden voor inwoners
Bijlage 8:	Beschrijving inspraakproces
Bijlage 9:	Geraadpleegde bronnen
Bijlage 10:	Betrokkenen bij de werksessies

1 Inleiding

In november 2007 is het programma Duurzaam Zoetermeer vastgesteld. Een van de vier pijlers van het programma is het behouden en verbeteren van een gezond leefklimaat. In dat kader is gestart met een actief beleid op geluid- en luchtkwaliteit.

Uit verschillende wetenschappelijke studies blijkt het belang van een goede geluid- en luchtkwaliteit. Beiden hebben invloed op de gezondheid van mensen en zorgen ervoor dat mensen zich wel of niet prettig voelen in een omgeving.

Luchtkwaliteit en gezondheid

Luchtverontreiniging kan leiden tot acute en chronische gezondheidsklachten. Van keel- en neusirritaties tot verergering van bijvoorbeeld astmatische klachten. Kinderen, ouderen en mensen met aandoeningen aan de luchtwegen of met hart- en vaatziekten zijn extra vatbaar voor luchtverontreiniging.

Geluid en gezondheid

Door wetenschappelijk onderzoek is de laatste jaren meer bekend geworden over de gevolgen van geluid voor de gezondheid. Geluidsoverlast kan slaapverstoring, stress en ergernis veroorzaken, het vegetatieve zenuwstelsel aantasten en het gehoororgaan beschadigen. De Gezondheidsraad onderscheidde in 1994 vijf categorieën effecten waarbij de relatie tussen blootstelling aan geluid en nadelige gezondheidseffecten wetenschappelijk is aangetoond.

De vijf categorieën zijn hinder, slaapverstoring, aan stress gerelateerde ziekten (bijvoorbeeld hart- en vaatziekten), functionele effecten en gehoorschade.

Het wegverkeer wordt in onderzoeken van het RIVM en TNO gezien als belangrijkste bron van geluid- en luchtverontreinigende stoffen.

Ambities programma 'Duurzaam Zoetermeer'

Het uitgangspunt is dat de gemeente meer wil doen dan strikt wettelijk gezien vereist is. De ambities in het programma 'Duurzaam Zoetermeer' vormen het vertrekpunt voor het gemeentelijk beleid dat in deze Nota verder wordt uitgewerkt.

Ambities: in 2030 geen ernstige geluidhinder langs de hoofdwegen (< 63 dB)¹, rustige woonwijken (< 53 dB)¹ en de luchtkwaliteit 20% beter dan de EU norm.

¹ In de Wet geluidhinder is m.i.v. 2007 een nieuwe dosismaat geïntroduceerd, de Lden. De in het programma 'Duurzaam Zoetermeer' bepaalde ambities zijn nog weergegeven in dB(A). De ambitiewaarden van 65 dB(A) langs de hoofdwegen en 55 dB(A) voor de rustige woonwijken vertalen zich naar een getalswaarde van 63 resp. 53 dB. Zoetermeer sluit in de nota tevens aan bij de door de Minister van VROM bepaalde aftrek ex art 110g van de Wgh die wordt toegepast bij de beoordeling van geluidaspecten bij ruimtelijke en infrastructurele plannen.

Deze scherpe ambities zijn langs twee sporen uitgewerkt:

- Spoor 1: Bestaande situatie → actieplan voor het verbeteren knelpunten geluid- en luchtkwaliteit
- Spoor 2: Nieuwe ontwikkelingen → beleid voor bouwen bij een hogere geluidbelasting (Hogere waarden beleid)

In spoor 1 zijn de mogelijkheden onderzocht en gewogen om de bestaande situaties met hoge geluidbelastingen en hoge concentraties luchtverontreinigende stoffen (“historisch scheefgegroeide situaties”) te verhelpen.

In spoor 2 is een afwegingskader ontwikkeld voor het voorkomen van nieuwe knelpunten bij nieuwe ruimtelijke en infrastructurele plannen.

Beide sporen zijn uitgewerkt in aparte nota's. Deze beleidsnota betreft de uitwerking van spoor 2: het Hogere waarden beleid.

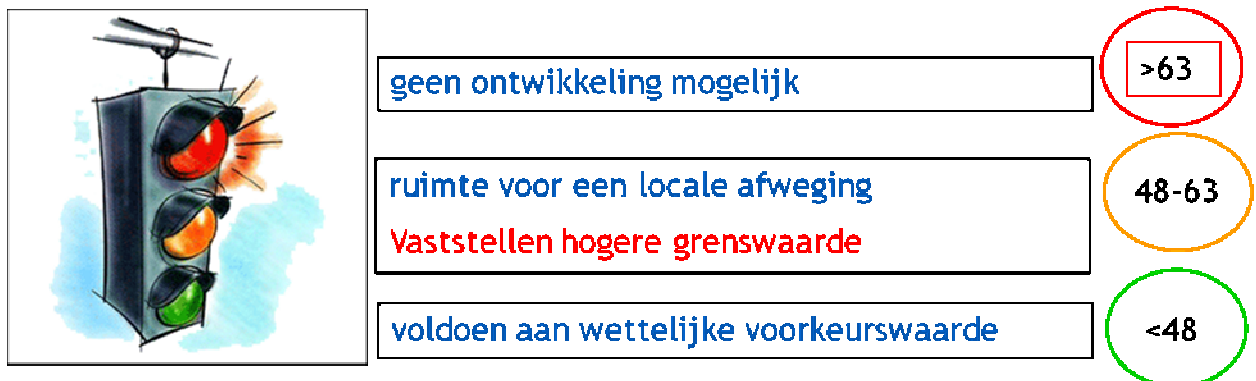
2 Wat is een 'hogere waarden beleid'

Eén van de pijlers in het programma 'Duurzaam Zoetermeer' is een gezonde leefomgeving realiseren voor inwoners. Zoetermeer wil haar kwaliteiten op dat gebied waarborgen en waar nodig versterken. In het programma is een eerste stap gezet door het formuleren van ambities voor geluid- en luchtkwaliteit.

In spoor 1 is gewerkt aan het verbeteren van de bestaande situatie. Het Actieplan in spoor 1 bevat maatregelen bij de meest prioritaire knelpunten. Maar hoe kunnen we zo goed mogelijk voorkomen dat nieuwe ontwikkelingen nieuwe knelpunten veroorzaken?

In dit spoor 2 (hogere waarden beleid) wordt omschreven welke keuzes worden gemaakt om de geluidkwaliteit in nieuwe situaties te handhaven. Hiermee krijgen de doelen uit het programma 'Duurzaam Zoetermeer' een verdere invulling.

Wat verstaan we onder hogere waarden?

De Wet geluidhinder kent een stelsel van normen ter voorkoming van geluidhinder. Om woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen te beschermen, is voor de verschillende geluidbronnen (wegverkeer, railverkeer en industrie) een wettelijke voorkeursgrenswaarde opgenomen en een maximale toelaatbare geluidbelasting als bovengrens. Een geluidbelasting onder de voorkeursgrenswaarde is in het algemeen toelaatbaar. De effecten van geluid op bijvoorbeeld de gezondheid worden dan aanvaardbaar geacht. Een geluidbelasting hoger dan de maximale ontheffingswaarde is niet toelaatbaar. Binnen het gebied tussen wettelijke voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde kan voor geluidgevoelige bestemmingen een zogenaamde hogere waarde worden vastgesteld. Dit is de speelruimte die gemeenten hebben om geluidgevoelige bestemmingen mogelijk te maken op locaties waar de wettelijke voorkeursgrenswaarde voor geluid wordt overschreden. Alleen door een bestuurlijke afweging kan deze hogere waarde worden vastgesteld. Dit afwegingsproces kreeg vorm in de hogere waardeprocedure.

De Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder traden op 1 januari 2007 in werking. Op grond van het besluit is onder meer de bevoegdheid tot het vaststellen van hogere waarden grotendeels overgegaan van de provincie naar de gemeente. In een aantal specifieke gevallen blijven Gedeputeerde Staten of de Minister van Verkeer en Waterstaat bevoegd. Het gaat daarbij om de aanleg of wijziging van hoofdspoorwegen, de aanleg of reconstructie van rijkswegen, de aanleg of

reconstructie van provinciale wegen en de vaststelling/wijziging van geluidszones voor een industrieterrein van regionaal belang.

Gemeente Zoetermeer heeft voor deze nieuwe bevoegdheid een interimbeleid vastgesteld in afwachting van de te ontwikkelen beleidsnota voor geluid- en luchtkwaliteit.

In de verdere uitwerking volgt een beschrijving van hoe het interimbeleid nu werkt, waarom het anders moet en hoe we dat gaan aanpakken.

3 Huidig beleid voor 'hogere waarden'

3.1 Hoe werkt het nu?

Wettelijk kader

In artikel 110a lid 5 van de Wet geluidhinder is bepaald dat een hogere waarde alleen kan worden verleend indien: *“(..) toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de geluidbelasting, vanwege het industrieterrein, de weg of spoorweg, van de gevel van de betrokken woningen of andere geluidgevoelige gebouwen onderscheidenlijk aan de grens van de betrokken geluidgevoelige terreinen tot de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting onvoldoende doeltreffend zal zijn dan wel overwegende bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.(..)”*

3.1.1 Onvoldoende doeltreffende maatregelen

Of maatregelen (on)voldoende doeltreffend zijn kan goed worden getoetst met akoestische berekeningen. Maatregelen die bij het vaststellen van een hogere waarde getroffen kunnen worden, zijn bijvoorbeeld het aanbrengen van een stiller wegdektype, een andere indeling van het bouwplan en het plaatsen van afschermdende voorzieningen. Bij de financiële overwegingen is de centrale vraag wanneer de kosten en baten van de maatregelen tegen elkaar opwegen. Om de meest kosteneffectieve maatregelen te kunnen bepalen, moeten de mogelijke maatregelen worden doorgerekend. Daarbij worden eerst de bron- en overdrachtsmaatregelen bekeken en pas daarna de maatregelen bij de woning. Op basis van de doorrekening wordt bepaald welke maatregelen het meest doelmatig zijn. Kortom: hoe wordt met de minste kosten het wettelijke binnenniveau gehaald? Op deze wijze is sprake van een financieel-akoestische afweging. Bij de besluitvorming over een pakket van maatregelen spelen natuurlijk ook andere factoren een rol, zoals stedenbouwkundige inpassing en veiligheid. Het kan dan ook zijn dat de uiteindelijke keuze toch valt op een andere maatregel dan de meest doelmatige maatregel.

3.1.2 Bezwaren tegen maatregelen

Met de afwegingen van bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard is landelijk in de praktijk al veel ervaring opgedaan. Op basis van deze ervaring is een beleidslijn ontstaan in de belangenafweging waarbij de volgende lijn wordt aangehouden:

- Stedenbouwkundige overwegingen:

De initiatiefnemer moet aantonen dat woningbouw ter plaatse noodzakelijk is (bijvoorbeeld vervanging of invulling lege plek of een verwijzing naar een vastgestelde gebiedsvisie en de daarop gebaseerde ontwikkelingen of bestemmingsplan) en dat de bebouwing ten opzichte van een geluidbron om stedenbouwkundige of locatiespecifieke kenmerken niet anders kan worden gesitueerd.

- Verkeerskundige overwegingen:

In de belangenafweging weegt de huidige verkeersstructuur uit de verkeersplannen (hierin zijn ook de uitgangspunten van het programma 'Duurzaam Veilig' opgenomen) zwaarder mee dan geluid.

Verkeersveiligheid prevaleert boven geluid. Ook kan verwezen worden naar recente gegevens uit verkeersmodellen, CROW-publicaties of vergelijkbare documenten.

- **Vervoerskundige overwegingen:**

In de belangenafweging weegt de huidige verkeersstructuur uit de verkeersplannen zwaarder mee dan geluid. Het is niet gewenst om in het kader van individuele bouwplannen hiervan af te wijken. Ook kan verwezen worden naar bijvoorbeeld structuurschema's verkeer en vervoer, meerjarenplan personenvervoer, tracénota of vergelijkbare documenten.

- **Landschappelijke overwegingen:**

Voorkomen moet worden dat een open landschap door geluidafschermdende voorzieningen (schermen) doorsneden wordt. Dit is altijd een locatiespecifieke afweging. Landschappelijke overwegingen zijn ook vaak af te leiden uit vastgestelde gebiedsvisies en de daarop gebaseerde ontwikkelingen en plandocumenten.

- **Financiële overwegingen:**

De meerkosten en het aandeel van geluidmaatregelen binnen de totale voorziene exploitatiekosten moeten worden onderbouwd en aangetoond. Dat voorkomt dat in een latere planfase deze kosten als onvoorzien of onredelijk worden beschouwd. Tevens is het dan mogelijk een betere afweging te maken tussen economische en geluidbelangen.

3.1.3 Interimbeleid hogere waarden

De gemeente heeft per 1 januari 2007 de bevoegdheid om hogere waarden vast te stellen. Het college heeft een interimbeleid vastgesteld tot er een beleidsnota voor geluid- en luchtkwaliteit van kracht is. Met het interimbeleid werd het vroegere beleid van de provincie Zuid-Holland en de daarop gebaseerde uitvoeringspraktijk gecontinueerd. Dit betekent dat in dit interimbeleid geen versoepeling of verzwaring van de geluidhinderbestrijding heeft plaatsgevonden.

3.2 Waarom zijn aanpassingen nodig?

De centrale vraag is in hoeverre met het huidige interimbeleid optimaal gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden om onze ambities van het programma 'Duurzaam Zoetermeer' te realiseren. Vanuit dit oogpunt komen we tot de behoefte voor aanpassingen op een aantal punten.

Toepassingswijze ontheffingscriteria

In het bestaande ontheffingsbeleid van de provincie Zuid-Holland lag de nadruk op het verlagen van de geluidbelasting op de gevel van de woningen. Bij overschrijding van de voorkeurswaarde werd vooral getoetst of bronmaatregelen (zoals stil asfalt of snelheidsbeperking) voldoende zijn bekeken en of overdrachtmaatregelen (zoals schermen en wallen) mogelijk zijn. In de Zoetermeerse uitvoeringspraktijk blijken deze maatregelen niet altijd uitvoerbaar of leiden ze niet tot het gewenste resultaat. Er zijn echter ook mogelijkheden om bij de woning maatregelen te nemen gericht op een geluidluwe gevel of maatregelen die de indeling van de woning betreffen. Die kunnen beter worden benut.

Gebiedsgerichte maxima voor hogere waardebesluiten

Door haar ruime opzet heeft Zoetermeer altijd een gezonder leefmilieu gehad dan oudere steden, maar door de verdere groei van de stad en de daarmee samenhangende verkeersgroei ontstaan spanningen. De spanning tussen hoe het zou moeten zijn (ideaalbeeld van de rustige woonwijken) en hoe het is, is met name het grootst binnen die delen van de rustige woonwijken die in de invloedssfeer liggen van de hoofdwegenstructuur en de wijkontsluitingswegen.

Dit is de reden waarom in het nieuwe hogere waarden beleid speciale aandacht en bescherming uit moet gaan naar (nieuwe) woningen in de rustige woonwijken.

Het huidige beleid voor een hogere waarde houdt geen rekening met een gebiedsdifferentiatie. Oftewel: overal mag bij nieuwe ontwikkelingen ontheffing worden verleend tot een maximale waarde. Dit sluit niet aan bij de belevingswaarde in rustige woonwijken en kan dus leiden tot een verschil tussen de daadwerkelijke geluidbelasting op een nieuwe woning en wat je in een rustige woonwijk aan geluid mag verwachten. In het programma 'Duurzaam Zoetermeer' zijn er daarom ambities geformuleerd om dit tot uitdrukking te brengen.

Ambities programma 'Duurzaam Zoetermeer'

Ambities: in 2030 geen ernstige geluidhinder langs de hoofdwegen ($< 63 \text{ dB}$)², rustige woonwijken ($< 53 \text{ dB}$)² en de luchtkwaliteit 20% beter dan de EU norm.

Deze ambities vormen het vertrekpunt voor het nieuwe hogere waarden beleid.

Bezwarenafweging van financiële aard

In de huidige uitvoeringspraktijk kent de gemeente geen uitgewerkte normbedragen om maatregelen toe of af te wijzen. Een concretisering is gewenst.

Belang van een geluidluwe buitenruimte

Niet alleen decibellen op de gevel bepalen of iemand geluidhinder ondervindt. Compenserende factoren kunnen de ervaren hinder voor een deel beperken. Het nadeel van een hoge geluidbelasting kan voor een deel worden gecompenseerd door factoren die ook in de akoestische sfeer liggen. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende zaken:

- een geluidluwe gevel (zodat de bewoner ook met de ramen open kan slapen zonder teveel geluidhinder te ondervinden);
- een buitenruimte (een tuin, balkon of park) aan de rustige kant van het huis;
- aangepaste indeling van de woning, met relatief ongevoelige ruimten als keuken, badkamer, hal e.d. aan de "lawaaizijde" van de woning en de gevoelige ruimten als slaap- en woonkamers aan de rustige zijde.

De ervaring landelijk en lokaal leert dat mensen met name een geluidluwe zijde en buitenruimte essentieel vinden. Het maakt hierbij niet uit of het om wegverkeer of railverkeer gaat. Tijdens de

² In de Wet geluidhinder is m.i.v. 2007 een nieuwe dosismaat geïntroduceerd, de Lden. De in het programma 'Duurzaam Zoetermeer' bepaalde ambities zijn nog weergegeven in dB(A). De ambitiewaarden van 65 dB(A) langs de hoofdwegen en 55 dB(A) voor de rustige woonwijken vertalen zich naar een getalswaarde van 63 resp. 53 dB. Zoetermeer sluit in de nota tevens aan bij de door de Minister van VROM bepaalde aftrek ex art 110g van de Wgh die wordt toegepast bij de beoordeling van geluidaspecten bij ruimtelijke en infrastructurele plannen.

informatiebijeenkomsten met inwoners van Zoetermeer kwam dit ook naar voren. De meest voorkomende en gesignaleerde oorzaak van klachten is het ontbreken van een geluidluwe buitenruimte (dit geldt vooral voor de tuinen). Een goede stedenbouwkundige aanpak kan dit voorkomen. Als voorbeeld is een aantal keren de situatie in de Amsterdamse binnenstad aangehaald, waar geluidbelastingen op de voorgevel hoog zijn, maar de geschakelde en diepe achtertuinen een oase van rust met zich meebrengen.

Prioriteit

De ervaring leert in Zoetermeer dat overschrijdingen van de wettelijke voorkeurswaarde met minder dan 5 dB voor weinig overlast zorgen en dus minder prioriteit behoeven.

Wat hoeft vooral niet te veranderen?

(Gebiedsgericht) hogere waarden beleid voor reconstructies van bestaande (spoor)wegen ligt niet voor de hand. Bij bestaande situaties, in veel gevallen lastige, binnenstedelijke locaties, is de speelruimte al beperkt door het normenstelsel van de Wet geluidhinder. In reconstructiesituaties moet op grond van de Wgh de toename van de geluidbelasting beoordeeld worden. Bij een toename groter dan 1,5 dB bij wegverkeer en groter dan 2,5 dB bij railverkeer moeten maatregelen worden onderzocht en eventueel een hogere waarde worden vastgesteld. Ervaring leert dat reconstructiegevallen altijd lastig inpasbaar zijn.

Hetzelfde geldt voor industrielawaai op geluidgezoneerde terreinen. Ook hiervoor is reeds een beperkend beoordelingskader. Voor de ontwikkeling van nieuwe woningen binnen de zone van een industrieterreinen gelden strenge eisen.

De motie van de raad en de focus vanuit het programma 'Duurzaam Zoetermeer' is gericht op wonen en rustige woonwijken. Voor andere geluidgevoelige bestemmingen dan woningen ligt een hogere waarden beleid dan ook niet voor de hand.

4 Hoe gaan we het doen? (nieuw beleid)

Dit hoofdstuk beschrijft de beleidsuitgangspunten bij het verlenen van hogere waarden. Gezien de analyse in hoofdstuk 3 is het hogere waardebeleid uitsluitend gericht op woningen. Voor de andere geluidgevoelige bestemmingen sluit de gemeente aan bij het wettelijke beoordelingskader. Gezien de analyse in hoofdstuk 3 wordt er ook voor gekozen om geen beleid te ontwikkelen voor industrielawaai en voor reconstructies van wegen. De gemeente sluit hier dus aan bij het wettelijke beoordelingskader.

Uit de analyse van hoofdstuk 3 volgen de volgende aangescherpte uitgangspunten:

- bij rustige woonwijken geldt een lagere bovengrens voor geluid (maximale ontheffingswaarde) dan langs de hoofdwegenstructuur (gebiedsgerichte benadering);
- bij de procedure voor een hogere waarde geldt een tweetraps onderzoeksplicht:
 1. wettelijke criteria toepassen;
 2. aanvullende voorwaarden stellen gericht op maatregelen bij de woning.
- concretisering van de financiële afweging (als uitwerking van de eerste trap);
- meer nadruk op belang geluidluwe buitenruimte voor zowel wegverkeer als railverkeer (als uitwerking van de tweede trap);
- bovendien het proces en procedure zo verbeteren dat mogelijkheden en maatregelen voor geluidbeperkende maatregelen beter kunnen worden benut. De prioriteit ligt bij geluidbelastingen boven de 53 dB.

4.1 Gebiedsgerichte maximale hogere waarden voor de geluidkwaliteiten

Uitgaande van de ambities in het programma 'Duurzaam Zoetermeer', de analyse in hoofdstuk 3 en de uitgevoerde analyse van de huidige geluidssituatie en de verwachte situatie in 2018 (opgenomen in het Actieplan Geluid- en Luchtkwaliteit) gelden de volgende gebiedsgerichte maximale ontheffingswaarden bij nieuwe ontwikkelingen:

Tabel 1: Ambities geluidkwaliteiten voor wegverkeer bij nieuwe ontwikkelingen

Gebiedstyperingen	Voorkeursgrenswaarde (wettelijk)	geluidklasse	maximale hogere waarde	geluidklasse
langs hoofdwegen	48 dB	redelijk rustig	max. 63 dB*	lawaaig
rustige woonwijken**	48 dB	redelijk rustig	max. 53 dB	onrustig
			max. 58 dB***	zeer onrustig

* Dit is tevens de wettelijk de maximale waarde.

** Dit betreft woningen die niet met hun voorgevel naar de hoofdwegenstructuur zijn gericht.

*** Alleen langs gebiedsontsluitingswegen (zie lijst in evaluatierapportage Duurzaam veilig uit 2001).

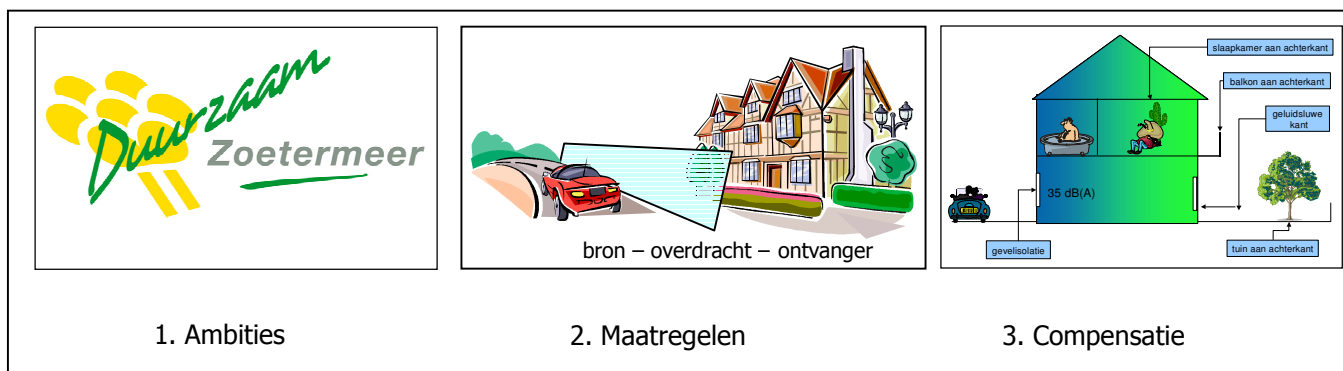
Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de wettelijke voorkeursgrenswaarden en de bovengrenzen voor de maximale hogere waarden.

In die gevallen dat de ontwikkeling van nieuwe woningbouw plaatsvindt binnen een bestaande stedelijke structuur (bij het opvullen van een open plaats, bij transformatie van bestaande bedrijfsmatige activiteiten, e.d.) geldt geen gebiedsgerichte bovengrens. De gewenste geluidkwaliteit is dan gelijkwaardig met dat van de naastgelegen woonbebouwing. Uitgangspunt daarbij is dat de ontwikkeling van gevoelige functies niet dicht bij de weg wordt geprojecteerd dan deze bestaande bebouwing. Voor de typering rustige woonwijk gaan we uit van die woningen die niet met hun voorgevel naar de hoofdwegenstructuur gericht zijn.

4.2 De tweetraps onderzoeksplicht

Als eerste geldt de wettelijke voorkeursgrenswaarde. Er wordt zoveel mogelijk ondernomen om aan deze waarde te voldoen. Pas als blijkt dat redelijkerwijs niet aan deze voorkeurswaarde kan worden voldaan, wordt gedacht aan maatregelen bij de woning. Dat levert een werkwijze in twee fasen op:

1. Onderzoeken welke mogelijkheden en maatregelen beschikbaar zijn om de voorkeurswaarde (zoveel mogelijk) te realiseren, volgens de volgorde bron – overdracht – woning;
2. Als, ondanks de eventuele maatregelen, de voorkeurswaarde niet gerealiseerd kan worden, worden maatregelen bij de woning getroffen.

4.2.1 Eerste fase (tijdig toepassen wettelijke criteria)

In alle situaties wordt conform de Wet geluidhinder gestreefd naar het behalen van de wettelijke voorkeursgrenswaarde. Nieuwe situaties bieden hiervoor meer mogelijkheden dan bestaande, omdat reeds in een vroeg stadium rekening kan worden gehouden met geluid. Om te voorkomen dat bepaalde mogelijkheden niet meer kunnen worden benut en dus maatregelen niet meer kunnen worden genomen is het van groot belang dat tijdig rekening wordt gehouden met geluid bij het opstellen van de stedenbouwkundige randvoorwaarden, exploitatieberekeningen, overeenkomsten met derden, etc. Zie voor een verdere toelichting bijlage 5.

Verder is er een behoefte aan een concretisering van de financiële afweging. Wat vinden we financieel gezien redelijk voor maatregelen? In dit beleid wordt ervoor gekozen dat van de mogelijke maatregelen een kosten-batenanalyse gemaakt wordt. In de kosten-batenanalyse worden de maatregelen beoordeeld die nodig zijn om aan de voorkeurswaarde of de aangevraagde hogere waarde te kunnen voldoen. Hierbij wordt als toetsingsnorm € 3.000,- per gewogen dB-reductie³ gehanteerd. Hierbij worden alle geprojecteerde woningen beoordeeld die in de situatie dat er nog geen geluidreducerende maatregelen zijn toegepast, hoger worden belast

³ Uitleg over het begrip gewogen dB-woningen is opgenomen als bijlage 4.

dan de wettelijke voorkeurswaarde. Met deze onderbouwing van de financiële afweging wordt aangesloten bij het maatregelcriterium dat Rijkswaterstaat hanteert. Rijkswaterstaat hanteert dit criterium om de financiële doelmatigheid van maatregelen bij de aanleg van nieuwe wegen of de verbreding van bestaande wegen te beoordelen.

4.2.2 Tweede fase (hogere waarde procedure)

Wanneer de wettelijke voorkeursgrenswaarde niet haalbaar is, wordt de hogere waardeprocedure doorlopen. Vanaf de tweede fase vindt de afweging plaats of hogere waarden moeten worden toegestaan. Het doel van de procedure is om het aantal woningen dat een hoge geluidbelasting ondervindt zoveel mogelijk te beperken. Een hogere geluidbelasting wordt daarmee alleen onder voorwaarden toegestaan.

Voorwaarden bij de toekenning hogere waarde

De ervaring leert ons dat bijzondere aandacht nodig is bij overschrijdingen van de wettelijke voorkeursgrenswaarde met meer dan 5 dB. Voor deze situaties zijn mede naar aanleiding van de analyse in hoofdstuk 3 de volgende aanvullende voorwaarden essentieel.

Aanvullende voorwaarden voor het toekennen van een hogere waarde

- het stedenbouwkundig ontwerp wordt zodanig vormgeven dat daarbij zoveel mogelijk afscherming voor het achterliggende gebied ontstaat;
- bij een aanvraag om bouwvergunning moet een bouwakoestisch onderzoek worden gevoegd en wordt getoetst of wordt voldaan aan de binnenwaarde zoals genoemd in het Bouwbesluit;
- bij appartementen en andere woningen dient minimaal 1 verblijfsruimte⁴ in de woning aan de geluidluwe zijde (maximaal 48 dB) te worden gesitueerd;
- aan de geluidluwe zijde wordt een volwaardige buitenruimte (tuin of balkon) gesitueerd (minimaal 6 m²).

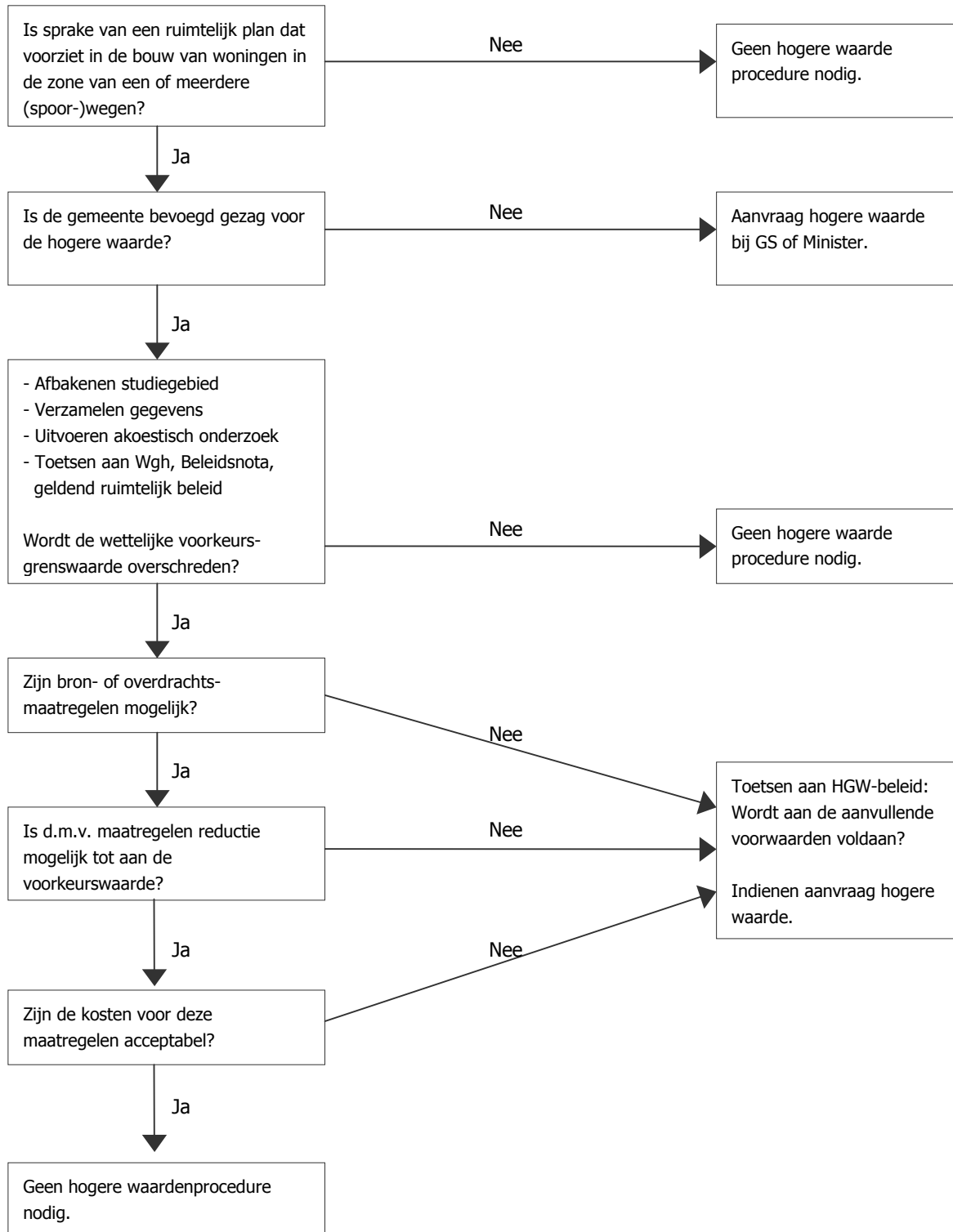
In bijlage 5 zijn de procedurele aspecten en de noodzakelijke (ambtelijke) procesmatige inbedding beschreven om de hogere waardeprocedure te organiseren.

4.2.3 Overgangsbeleid

Het Hogere waarden beleid is van toepassing op verzoeken/aanvragen/projecten die formeel worden ingediend na de inwerkingtreding ervan op 1 december 2009. Voor verzoeken/aanvragen/projecten waarover op het moment van inwerkingtreding van het Hogere waarden beleid reeds afspraken zijn gemaakt, maar waarvoor nog geen formeel verzoek is ingediend bij de afhandeling waarvan aan het Hogere waarden beleid moet worden getoetst, geldt een uitzondering. Indien in die gevallen de toepassing van het Hogere waarden beleid een groot verschil maakt ten opzichte van het Interimbeleid verlening hogere grenswaarden uit 2007 is het college bevoegd de normen uit het Interimbeleid verlening hogere grenswaarden van toepassing te verklaren. Dit uitsluitend voor zover de toepassing van het Hogere waarden beleid in het concrete geval tot kennelijk onredelijke resultaten zou leiden.

⁴ In artikel 1.1 van Bouwbesluit 2003 is 'verblijfsruimte' als volgt gedefinieerd: 'ruimte voor het verblijven van mensen, dan wel een ruimte waarin de voor een gebruiksfunctie kenmerkende activiteiten plaats vinden'.

Onderstaande afbeelding bevat samenvattend een stroomschema om te bepalen of een hogere waardeprocedure aan de orde is en welke stappen de aanvrager daarbij moet doorlopen.

5 Handhaving

Het is van belang om er op toe te zien dat de noodzakelijke maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd. Dit is eveneens van toepassing in de situatie dat een hogere waardenbesluit – juist door het toepassen van maatregelen – niet nodig is.

Als een hogere waarde is toegekend, moet tevens extra aandacht aan de gevelisolatie worden besteed om aan het vereiste binnenniveau *in* de woning te voldoen. De borging van een afdoende gevelwering verloopt via het traject van de bouwvergunning.

De handhaving van het nemen van maatregelen gebeurt hiermee op drie niveaus, namelijk:

1. controle op het uitvoeren van bron- of overdrachtsmaatregelen;
2. controle op het aanbrengen van gevelmaatregelen;
3. controlemeting naar effectiviteit van de gevelmaatregelen.

Ad 1. Controle op uitvoeren bron- of overdrachtsmaatregelen;

Het betreft het visueel waarnemen van uitgevoerde maatregelen. Soms kunnen controlemetingen nodig zijn om te bepalen of het beoogde effect wordt bereikt. Bij de bouw van geluidgevoelige bebouwing ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij afdeling Projectmanagement en Vastgoed. De oplevering en overdracht van het gebied aan de afdeling Stadsbeheer vormt een tweede controlemoment.

Ad 2: Controle op uitvoering van gevelmaatregelen

In het onderzoek naar de gevelwering, als onderdeel van de bouwvergunningaanvraag, zijn maatregelvoorstellen opgenomen die de binnenniveaus voor weg- en/of railverkeerslawaaï garanderen. De maatregelen hebben doorgaans betrekking op geluidisolierend glas, suskasten, balansventilatie en kier- en naaddichting. De controle op de uitvoering van deze maatregelen is onderdeel van de controle tijdens de bouw en de eindcontrole na oplevering van de woning en volgt uit het Bouwbesluit. De bouwinspecteurs kijken, naast de bouwtechnische eisen, of de gevelisolerende maatregelen correct zijn toegepast.

Ad 3: Controlemeting naar effectiviteit van de gevelwering

De effectiviteit van de gevelisolatie kan alleen met behulp van meetapparatuur worden vastgesteld. Bij het aanvragen van de bouwvergunning moet de projectontwikkelaar met het benodigde akoestisch onderzoek aantonen dat het akoestische binnenniveau gehaald wordt.

- Als een gevelwering van 30 dB of meer nodig is om een adequaat akoestisch binnenniveau te garanderen, is een goede uitvoering van de gevelisolatie cruciaal. Een controlemeting is dan verplicht;
- Voor woningbouwprojecten met minder dan 30 dB gevelwering, vindt de controle steekproefsgewijs plaats. De steekproef bedraagt 10% van de woningen waarvoor een hogere waarde is verleend, met een minimum van 2. Particuliere bouwprojecten van 3 of minder woningen zijn hiervan vrijgesteld;
- Voor andere geluidgevoelige bebouwing dan woningen moet altijd een akoestische eindcontrole plaatsvinden.

De projectontwikkelaar kan de aandacht voor het akoestisch binnenniveau benutten als een 'selling-point'.

Voor de uitvoering van de handhavingstaken wordt aansluiting gezocht bij het gemeentelijke integrale handhavingbeleid.

6 Evaluatie

Vanaf 2012 is de Europese richtlijn voor omgevingslawaaai ook voor Zoetermeer van toepassing. Dat betekent dat Zoetermeer conform de bijbehorende systematiek opnieuw een analyse moet maken van de geluidssituatie en een actieplan moet opstellen. Naar verwachting is er vanaf die periode ook een nieuwe systematiek van toepassing voor geluidbeleid bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Het is hoogstwaarschijnlijk in de vorm van emissieplafonds voor (spoor)wegen. Beide ontwikkelingen vormen een natuurlijke aanleiding om deze nota vanaf 2012 te evalueren conform de dan geldende methode.

Bijlage 1: Definities uit de Wet geluidhinder

In deze bijlage worden de belangrijkste definities uit de Wet geluidhinder vermeld die een relatie hebben met de hogere waardenprocedure. Wanneer een omschrijving afkomstig is uit het Besluit geluidhinder, is dit aangegeven.

Algemeen:

geluid: met het menselijk oor waarneembare luchttrillingen;

geluidhinder: gevaar, schade of hinder, als gevolg van geluid;

Geluidsgevoelige gebouwen, terreinen en ruimten:

woning: gebouw dat voor bewoning gebruikt wordt of daartoe bestemd is⁵;

andere geluidsgevoelige gebouwen:

- 1°. onderwijsgebouwen; (m.u.v. de gymnastieklokalen)
- 2°. ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- 3°. bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen andere gezondheidszorggebouwen dan bedoeld onder 2°;

In het Besluit geluidhinder zijn in art. 1.2 hiervoor aangewezen:

- a. verzorgingstehuizen;
- b. psychiatrische inrichtingen;
- c. medisch centra⁶;
- d. poliklinieken, en
- e. medische kleuterdagverblijven.

geluidsgevoelige terreinen:

- 1°. terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene, categorale en academische ziekenhuizen, alsmede verpleeghuizen, voor zover deze bestemd zijn of worden gebruikt voor de in die gebouwen verleende zorg, of
- 2°. woonwagenstandplaatsen⁷;

geluidsgevoelige ruimte: ruimte binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eet-kamer wordt gebruikt of voor een zodanig gebruik is bestemd, alsmede een keuken van ten minste 11m²;

Verblijfsruimten: (art. 1.1 lid e Besluit geluidhinder); (NB: worden eveneens gekenmerkt als geluidsgevoelige ruimten)

- 1°. leslokalen en theorielokalen van onderwijsgebouwen
- 2°. onderzoeks- en behandelingsruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- 3°. onderzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruidten van andere gezondheidszorggebouwen als bedoeld in artikel 1.2;

⁵ Onder woningen wordt op basis van jurisprudentie alles verstaan dat bedoeld is voor permanente bewoning. Dus ook permanent bewoonde woonboten en vakantiehuisjes, ook indien dit op basis van het bestemmingsplan niet is toegestaan.

⁶ In medische centra vinden behandelingen plaats waarvoor rust nodig is, bijv. operaties. Hierbij wordt niet gedacht aan huisartsenposten, fysiotherapiepraktijken, etc.

⁷ Een woonwagen wordt in de Wgh niet afzonderlijk aangewezen als een geluidsgevoelige bestemming. Door de geluidsbelasting op de grens van een woonwagenstandplaats te beperken, word deze ook op de woonwagen zelf beperkt.

- 4°. theorievaklokken van onderwijsgebouwen;
- 5°. ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;

Definities m.b.t. woningen/gebouwen:

gevel: bouwkundige constructie die een ruimte in een woning of gebouw scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak;

geprojecteerde woning of gebouw: nog niet aanwezige woning of nog niet aanwezig gebouw, waarvoor het geldende bestemmingsplan verlening van de bouwvergunning toelaat, maar deze nog niet is afgegeven;

Definities m.b.t. wegen:

wegaanlegger: opdrachtgever tot aanleg of reconstructie van een weg;

geprojecteerde weg: nog niet in aanleg zijnde weg, in de aanleg waarvan door een geldend bestemmingsplan wordt voorzien;

Termen voor het uitdrukken van de hoeveelheid geluid:

equivalent geluidsniveau: gemiddelde – te bepalen op een door Onze Minister krachtens toepassing van [artikel 110d](#) aangegeven wijze – van de afwisselende niveaus van het ter plaatse in de loop van een bepaalde periode optredende geluid, vastgesteld volgens de door Onze Minister krachtens toepassing van dat artikel gestelde regels;

etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) met betrekking tot een weg:

hoogste van de volgende twee waarden:

- 1°. de waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 07.00–19.00 uur (dag);
- 2°. de met 10 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 23.00–07.00 uur (nacht);

etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) met betrekking tot een spoorweg:

hoogste van de volgende drie waarden: (*art. 1.1 lid b Besluit Geluidhinder*);

- 1°. de waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 07.00–19.00 uur (dag);
- 2°. de met 5 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 19.00–23.00 uur (avond);
- 3°. de met 10 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 23.00–07.00 uur (nacht);

etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) met betrekking tot een industrieterrein:

hoogste van de volgende drie waarden:

- 1°. de waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 07.00–19.00 uur (dag);
- 2°. de met 5 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 19.00–23.00 uur (avond);
- 3°. de met 10 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 23.00–07.00 uur (nacht);

geluidsbelasting binnen een woning: geluidsbelasting binnen een geluidsgevoelige ruimte;

geluidsbelasting in dB(A) vanwege een weg: etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) op een bepaalde plaats, veroorzaakt door het gezamenlijke wegverkeer op een bepaald weggedeelte of een combinatie van weggedeelten;

geluidsbelasting in dB(A) vanwege een spoorweg: etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) op een bepaalde plaats, veroorzaakt door het gezamenlijke spoorverkeer op een bepaald spoorweggedeelte of een combinatie van spoorweggedeelten (*art. 1.1 lid b Besluit Geluidhinder*);

geluidsbelasting in dB(A) vanwege een industrieterrein: etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) op een bepaalde plaats, veroorzaakt door de gezamenlijke inrichtingen op een industrieterrein;

geluidsbelasting in dB: geluidsbelasting in L_{den} op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00–19.00 uur, van 19.00–23.00 uur en van 23.00–07.00 uur van een jaar als omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van [richtlijn nr. 2002/49/EG](#) van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189);

geluidsniveau in dB(A): gemeten of berekende geluidsniveau, uitgedrukt in dB(A) overeenkomstig de door de Internationale Electrotechnische Commissie terzake opgestelde regels;

Bijlage 2: Wettelijke kaders, geluidszones en grenswaarden

De geluidszones van de Wet geluidhinder

Wegen, spoorwegen en zoneringsplichtige industrieterreinen hebben een geluidzone toegekend gekregen vanuit de Wet geluidhinder. De geluidzone is het gebied, waarbinnen de normen en grenswaarden van de Wet geluidhinder en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten van toepassing zijn. De breedte van de zone langs wegen is afhankelijk van het aantal rijstroken. De breedte van de zones is wettelijk vastgelegd in de Wet geluidhinder. Bij railverkeer zijn de zonebreedtes eveneens vastgesteld per traject. Deze zijn te vinden in de Regeling zonekaart spoorwegen.

Grenswaarden volgens de Wet geluidhinder

De basis voor de hogere waardenbesluiten wordt gevormd door de Wet geluidhinder en het daarbij behorende Besluit geluidhinder. Het vaststellen of herzien van een hogere waarde loopt altijd parallel aan het vaststellen van een bestemmingsplan of nemen van een projectbesluit.

Tabel 1

Samenvatting wettelijke kaders

geluidsbron	relevante artikelen Wgh	Uitvoeringsbesluit
wegverkeerslawaaai (VL)	art. 82, 85, 89, 100b en 104	Besluit geluidhinder
railverkeerslawaaai (RL)	art. 105, 107 en 129	Besluit geluidhinder

Voor weg- en railverkeer is met de wetwijziging overgestapt op de Europese dosismaat L_{den} (day-evening-night), uitgedrukt in dB. De oude dosismaat L_{etm} werd aangeduid met dB(A). Beide dosismaten zijn A-gewogen, dat wil zeggen dat zij overeenkomen met de gevoeligheid van het menselijk oor.

De geluidbelasting in L_{den} wordt bepaald als jaargemiddelde waarde over de dag-, avond- en nachtperiode. Uit onderzoek is gebleken dat in Nederland de verdeling van de verkeersintensiteiten over het etmaal redelijk constant is. Daarmee komt de geluidbelasting in dB getalsmatig gemiddeld 2 eenheden lager uit dan voorheen in dB(A). Om de nieuwe dosismaat beleidsneutraal in te voeren, zijn daarom in de nieuwe Wgh alle normen met 2 dB verlaagd. Een voorkeurswaarde die in de oude wet 50 dB(A) was, is nu dus 48 dB geworden. Benadrukt wordt dat dit dus geen inhoudelijke aanscherping van de norm betreft.

Op grond van artikel 110 Wgh en 3.8 van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006 worden geldende hogere waarden (in dB(A)) omgerekend in nieuwe waarden (in dB). De omrekenmethode is zodanig, dat de conversie niet leidt tot een feitelijke versoepeling of aanscherping van die hogere waarde.

Wegverkeerslawaai

De voorkeurswaarde voor woningen bedraagt 48 dB. Onder deze waarde hoeft aan verkeerslawaai geen aandacht te worden besteed. Voor het toestaan van hogere waarden dan de voorkeurswaarde bestaan bandbreedtes. Daarvoor geldt als hoofdregel:

- bij nieuwe situaties gelden strengere eisen dan bij bestaande;
- in buitenstedelijke⁸ situaties gelden strengere eisen dan in stedelijke situaties;
- indien de voorkeurswaarde wordt overschreden, kunnen eisen worden gesteld aan de indeling van de woningen.

In de volgende tabel zijn de voorkeurswaarden en maximale ontheffingswaarden opgenomen voor wegverkeerslawaai bij nieuwe woningbouw binnen de geluidszone van een bestaande weg en bij de aanleg van een nieuwe weg langs bestaande woningen.

Tabel 2

Voorkeurswaarde en maximale ontheffingswaarde wegverkeerslawaai nieuwe situaties (in dB)

situatie	geluidgevoelige bestemming	voorkeurswaarde	ten hoogst toelaatbare geluidbelasting	hoogst toelaatbaar binnenniveau
stedelijk	woningen	48	63	33
	scholen en ziekenhuizen/ verpleeghuizen	48	63	28
	andere gezondheidszorggebouwen	48	53	33
	woonwagenstandplaatsen	48	53	28
	andere geluidgevoelige terreinen ⁹	53	58	
buitenstedelijk	woningen	48	53 bij nieuwe bestemming ¹⁾	33
	scholen en ziekenhuizen/ verpleeghuizen	48	53 bij nieuwe bestemming 58 bij aanleg/wijzig. weg	28
	andere gezondheidszorggebouwen	48	53	33
	woonwagenstandplaatsen	48	53	28
	andere geluidgevoelige terreinen	53	58	

¹⁾ Volgens artikel 83, lid 4, Wgh is voor agrarische dienstwoningen max 58 dB toegestaan. Andere uitzondering is de uitzondering opgenomen in artikel 83, lid 6, Wgh. Voor nog te bouwen woningen binnen de zone langs een autoweg of snelweg die nog niet zijn geprojecteerd en die dienen ter vervanging van bestaande woningen of andere geluidgevoelige gebouwen, kan onder voorwaarden een waarde van 63 dB worden vastgesteld.

Railverkeerslawaai

De voorkeurswaarde voor woningen ten gevolge van railverkeerslawaai bedraagt 55 dB. Onder deze waarde hoeft wettelijk gezien aan railverkeerslawaai geen aandacht te worden besteed. Voor het toestaan van hogere waarden dan de voorkeurswaarde bestaan bepaalde bandbreedtes. Hierbij wordt in vergelijking met wegverkeerslawaai geen onderscheid gemaakt tussen nieuwe en bestaande situaties en binnen- en buitenstedelijke situaties. Indien de voorkeurswaarde wordt overschreden, kunnen eisen worden gesteld aan de indeling van de woningen.

⁸ buitenstedelijk: gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor de toepassing van de hoofdstukken VI en VII (Wgh) voor zover het betreft een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs die autoweg of autosnelweg.

⁹ terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene, categorale en academische ziekenhuizen, alsmede verpleeghuizen, voor zover deze bestemd zijn of worden gebruikt voor de in die gebouwen verleende zorg (definitie Wgh).

In de onderstaande tabel zijn de voorkeurswaarden en maximale ontheffingswaarden voor railverkeerslawaai opgenomen voor nieuwe woningbouw binnen de geluidszone van een spoorlijn en bij de aanleg van een nieuwe spoorlijn langs bestaande woningen.

Tabel 3

Voorkeurswaarde en maximale ontheffingswaarde railverkeerslawaai (in dB)

situatie	voorkeurswaarde	ten hoogst toelaatbare geluidbelasting	Hoogst toelaatbaar binnenniveau
alle situaties: <ul style="list-style-type: none"> • nieuwe woningen langs bestaand spoor; • nieuwe spoorwegen langs bestaande woningen; • wijziging aan de spoorweg 	55	68	35

Bijlage 3: Rekenmethode cumulatieve geluidbelasting

Weergave van hoofdstuk 2 van bijlage I van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006

Deze rekenmethode wordt toegepast wanneer er blootstelling is aan meer dan één geluidsbron. Allereerst dient worden vastgesteld of sprake is van relevante blootstelling door meerdere bronnen. Dit is alleen het geval wanneer de voorkeurswaarde van die onderscheiden bronnen wordt overschreden. In dit geval berekent de methode de gecumuleerde geluidbelasting rekening houdend met de verschillen in dosis-effectrelaties van de verschillende geluidbronnen. Ten behoeve van deze rekenmethode dient de geluidbelasting van alle afzonderlijke bronnen bekend te zijn, berekend volgens het voorschrift dat voor die bronsoort geldt. Deze worden hieronder aangeduid als L_{RL} , L_{LL} , L_{IL} , L_{VL} waarbij de indices respectievelijk staan voor railverkeer, luchtvaart, industrie en (weg)verkeer.

De ingevolge artikel 110g van de wet bij wegverkeerslawaai toe te passen aftrek wordt bij deze rekenmethode niet toegepast. Al deze grootheden moeten zijn uitgedrukt in L_{den} , met uitzondering van industrielawaai waarbij de geluidbelasting volgens de geldende wettelijke definitie wordt bepaald.

L^*_{RL} is de geluidbelasting vanwege wegverkeer die evenveel hinder veroorzaakt als een geluidbelasting L_{RL} vanwege spoorwegverkeer. L^*_{RL} wordt als volgt berekend:

$$L^*_{RL} = 0,95 L_{RL} - 1,40$$

Bovenstaande geldt mutatis mutandis voor de bronnen luchtvaart (index LL), industrie (index IL) en wegverkeer (index VL). De rekenregels hiervoor zijn:

$$L^*_{LL} = 0,98 L_{LL} + 7,03$$

$$L^*_{IL} = 1,00 L_{IL} + 1,00$$

$$L^*_{VL} = 1,00 L_{VL} + 0,00$$

Als alle betrokken bronnen op deze wijze zijn omgerekend in L^* -waarden, dan kan de gecumuleerde waarde worden berekend door middel van de zogenoemde energetische sommatie. De rekenregel hiervoor is:

$$L_{CUM} = 10 \log \left[\sum_{n=1}^N 10^{\uparrow (L^*_n / 10)} \right]$$

waarbij gesommeerd wordt over alle N betrokken bronnen en de index n kan staan voor RL, LL, IL en VL.

L_{CUM} kan als volgt worden omgerekend naar de bronsoort waarvoor een wettelijke beoordeling plaatsvindt:

$$L_{RL,CUM} = 1,05 L_{CUM} + 1,47$$

$$L_{LL,CUM} = 1,02 L_{CUM} - 7,17$$

$$L_{IL,CUM} = 1,00 L_{CUM} - 1,00$$

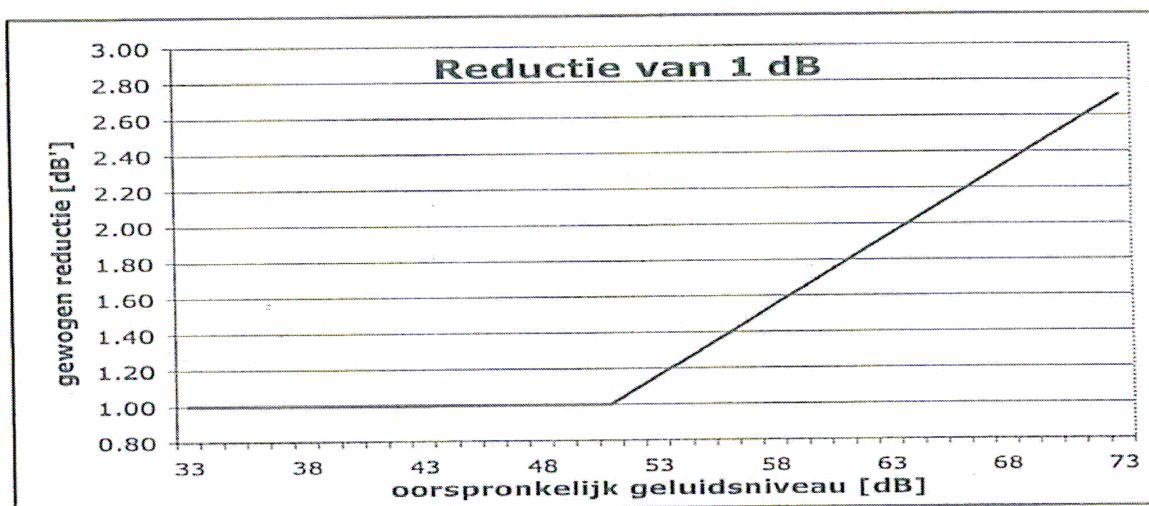
$$L_{VL,CUM} = 1,00 L_{CUM} + 0,00$$

Bijlage 4: Uitleg begrip gewogen dB-woningen

De baten van een maatregelenpakket worden uitgedrukt in weggenomen gewogen dB-woningen. Hierin telt zowel de akoestische reductie in dB's als het aantal woningen. De term dB-woningen is gedefinieerd als de reductie in dB's per woning (ΔdB) gesommeerd over alle woningen waarvoor een maatregel effect heeft. Zo komt bijvoorbeeld een geluidreductie van 2 dB op 3 woningen overeen met een akoestisch effect van 6 dB-woningen. Bij de bepaling van het aantal dB-woningen wordt ook rekening gehouden met de hinderlijkheid door middel van een weging. Door de weging tellen reducties bij hogere geluidbelastingen zwaarder.

De weging is gebaseerd op de dosis-effect relaties van Miedema. Zo zal een geluidreductie van 70 naar 69 dB met een grotere verlaging van de geluidhinder gepaard gaan dan een verlaging van 51 naar 50 dB.

Een reductie van 1 dB bij een geluidniveau van 70 dB telt bijvoorbeeld voor een gewogen reductie van 2,5 dB. Bij een geluidniveau van 51 dB of minder is dit gewogen verschil gelijk aan het ongewogen verschil, te weten 1 dB. Dit is geïllustreerd in onderstaande figuur.

In onderstaande formule is de aangegeven hoe het aantal weggenomen gewogen decibellen per woning berekend moet worden uit de geluidbelastingen zonder en met de maatregelvariant. Het aantal weggenomen gewogen decibel per woning is hierin weergegeven als $\Delta dB'$, waarbij Δ betekent dat het hier een verschilwaarde betreft en de komma na dB staat voor het feit dat bij de bepaling van het verschil een weging plaatsvindt.

$\Delta dB'$ is bepaald met de volgende formule:

$$\Delta dB' = (L_{den,begin} - L_{den,eind}) \times \text{MAX} [1; (0,039(L_{den,begin} + L_{den,eind}) - 2,94)]$$

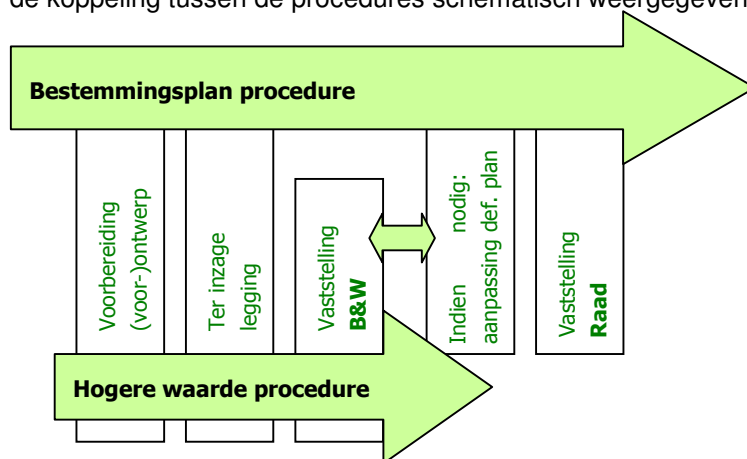
Bijlage 5: Procedurele aspecten hogere waarden

Met het wijzigen van de Wet geluidhinder is de bevoegdheid tot het vaststellen van een hogere waardenbesluit grotendeels gedecentraliseerd naar de gemeenten. Dit heeft consequenties voor de te volgen procedure. In veel gevallen zal de gemeente namelijk naast toetsers ook de aanvrager en handhaver zijn van het besluit. Het is van belang hiervoor een goede procedure op te stellen, om de objectiviteit en zorgvuldigheid van de besluiten te waarborgen. Tevens is het van belang om een vlotte afhandeling van de aanvraag te realiseren. Hiervoor is een goed inzicht in alle procedurestappen nodig: wat moet er per procedurestap gebeuren, wat is daarbij nodig en wie is voor welke stap verantwoordelijk.

Vaststellingsprocedure

Op het nemen van een hogere waarde besluit is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing. Tevens is de procedure voor het vaststellen van een hogere waarde gekoppeld aan de procedure voor een bestemmingsplan. De ontwerpbesluiten dienen gelijktijdig ter inzage te worden gelegd. Een bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld, nadat de besluitvorming omtrent de hogere waarde is afgerond. De vastgestelde hogere waarde moet in overeenstemming zijn met het bestemmingsplan en vice versa.

Indien het definitieve bestemmingsplan afwijkt van het ontwerp, moet de vastgestelde hogere waarde in acht worden genomen. Als de afwijking van invloed is op de hogere waarde, moet de Raad haar besluit omtrent het bestemmingsplan aanhouden totdat het college van Burgemeester en Wethouders een nieuw hogere waardebesluit hebben genomen. In de onderstaande figuur is de koppeling tussen de procedures schematisch weergegeven.

Figuur 1: weergave van de koppeling tussen bestemmingsplan- en hogere waardenprocedure.

In de navolgende tabel worden de wettelijke termijnen weergegeven vanaf het moment dat de ontwerpbeschikking ter inzage wordt gelegd.

Tabel 1: overzicht procedure en termijnen

Actie	Termijn	Grondslag
Ontwerpbeschikking ter inzage	6 weken	Art 3.11 en 3.12 Awb
Besluit B&W	Indien geen zienswijzen zijn ingediend: binnen 4 weken vanaf einde inspraaktermijn. Indien wel zienswijzen: niet nader bepaald (maar wel binnen max. afhandelingstermijn).	Art 3.18 lid 4 Awb
	Binnen 6 maanden na ontvangst verzoek (tenzij aanvullende informatie is opgevraagd: -> opschorten termijn)	Art 3.18 lid 1 en 2 Awb
Afhandelingstermijn		
Beroep bij RvS	Binnen 6 weken na bekendmaking besluit	Art 146 Wgh, Hfdst 20 Wm Art 6.7 Awb

Verplichting tot kadastrale registratie

In de Wet geluidhinder is verankerd dat de hogere waarden worden geregistreerd bij het Kadaster. Dit dient 'zo snel als mogelijk' te gebeuren. Bij gedetailleerde plannen, waarbij straatnaam en huisnummers bekend zijn, is dit mogelijk. Bij de vaststelling van een globaal bestemmingsplan zijn de straatnamen en/of huisnummers vaak nog niet bekend en zullen de hogere waarden zijn vastgesteld op bepaalde locaties in het plangebied. In een dergelijk geval is inschrijving pas mogelijk als de bouwvergunning is verleend.

In de praktijk kan er daarmee een groot tijdsverschil zitten tussen het vaststellen en het registreren van hogere waarden.

Procesmatige inbedding

De hogere waardenprocedure kan onderverdeeld worden in 5 verschillende fasen. Deze fasen onderscheiden zich van elkaar door het feit dat er steeds een ander partij aan zet is voor de inhoud of uitvoering.

Fase	Onderdeel	Doel
1. Aanvraag (SO/P&V/ extern)	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Vooroverleg Akoestisch onderzoek Opstellen motiveringen en onderbouwingen Indienen aanvraag </div>	← Adviseren aanvragen m.b.t. vereisten van de aanvraag; wijzen op inhoudelijke aandachtspunten. ← Inzicht in huidige en toekomstige akoestische situatie, zonder –en indien van toepassing- met maatregelen.
2. Ambtelijke beoordeling (SO)	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Beoordelen op ontvanke-lijkheid Toetsen aan beleid Opstellen en motiveren collegebesluit </div>	← Aanvraag controleren op volledigheid; indien nodig aanvullende informatie opvragen. ← Aanvraag toetsen aan het hogere waarden beleid, maar ook aan geldend ruimtelijk beleid, zoals bestemmingsplannen.
3. Zienswijze- (SO) procedure	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Organiseren zienswijzeprocedure Verslaglegging zienswijzeprocedure Eventueel aanpassen ontwerpbesluit </div>	← Belanghebbenden informeren en de gelegenheid bieden op het ontwerpbesluit te reageren.
4. Vaststellen besluit	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Besluitvorming door college van Burgemeester en Wethouders </div>	Vaststellen van de hogere waarde. Als sprake is van een bestemmingsplanprocedure, is de verlening pas definitief na ← vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad.
5. Inschrijven bij Kadaster (SO)	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Aanbieden ter inschrijving aan Kadaster Bewijs van inschrijving van Kadaster </div>	← Een verleende hogere waarde is informatie die hoort bij de betreffende woning en moet als zodanig opvraagbaar zijn. ← Een bewijs van inschrijving toont aan dat de registratie een feit is; hiermee is de procedure afgerond.

De 5 fasen worden hierna beknopt toegelicht.

1. De aanvraag

De aanvraag voor een hogere waarde kan door verschillende partijen worden ingediend. In de meeste gevallen zal het een ambtshalve procedure betreffen, waarbij de aanvraag wordt ingediend door de afdeling Stadsontwikkeling of de afdeling Projectmanagement en Vastgoed.

De Wet geluidhinder schrijft voor welke informatie bij een verzoek voor een hogere waarde minimaal moet worden aangeleverd. Een overzicht van de aan te leveren informatie is opgenomen in bijlage 6.

2. De ambtelijke beoordeling

De aanvraag wordt ingediend bij de afdeling Stadsontwikkeling. Daar wordt de aanvraag op een drietal onderdelen beoordeeld:

Volledigheid	In eerste instantie wordt beoordeeld of de aanvraag volledig is (ontvankelijkheid). Indien nodig wordt aanvullende informatie opgevraagd.
Inhoud	De inhoudelijke beoordeling richt zich op de uitvoering van het akoestisch onderzoek (juiste rekenmethode, juiste afbakening onderzoeksgebied, relevante geluidsbronnen), maar ook de onderbouwingen worden kritisch bekeken: is gebruik gemaakt van de juiste verkeersintensiteiten, juiste percentage vrachtverkeer, zijn voor de financiële onderbouwing de juiste richtprijzen en aannames gehanteerd, worden alle argumenten meegenomen, met het juiste gewicht (voorkomen van selectieve beargumentering), etc.
Beleid	Is het verzoek in overeenstemming met het beleid. Dit betreft enerzijds het beleid voor het verlenen van een hogere waarde: is de juiste ontheffingsgrond gebruikt, zijn alle toetsingscriteria uitgewerkt, etc. Anderzijds wordt getoetst of de aanvraag niet in strijd is met geldend beleid, zoals een bestemmingsplan.

Wanneer alle aspecten van de aanvraag zijn beoordeeld en akkoord bevonden, wordt een ontwerp-besluit opgesteld. Belangrijk onderdeel hierbij is de motivering om tot het voorliggende ontwerpbesluit te komen.

3. De zienswijzeprocedure

Voor de inspraak van belanghebbenden bij de vaststelling van een hogere waardenbesluit, is Afdeling 3.4 Awb van toepassing. Wanneer de hogere waardenprocedure gerelateerd is aan een bestemmingsplan, moeten de stukken gelijktijdig (en bij voorkeur gezamenlijk) ter inzage worden gelegd).

Het is mogelijk dat de zienswijzen leiden tot de aanpassing van het ontwerp-besluit. De motivering voor het te nemen besluit moet hierop worden aangepast.

NB: Wanneer het ontwerp-besluit wordt aangepast, moet tevens gekeken worden of de te verlenen hogere waarde nog in overeenstemming is met het bestemmingsplan.

4. Het besluit

Na de zienswijzeprocedure wordt de te verlenen hogere waarde door het college van Burgemeester en Wethouders vastgesteld.

In geval van koppeling aan een bestemmingsplanprocedure, is het besluit pas definitief nadat de gemeenteraad het bestemmingsplan heeft vastgesteld. Mocht de gemeenteraad besluiten dat het bestemmingsplan aangepast moet worden, dan dient ook het hogere waardenbesluit opnieuw beoordeeld te worden op overeenstemming met het bestemmingsplan. Wanneer blijkt dat dit niet

langer het geval is, dan dient ook de hogere waardenprocedure opnieuw doorlopen te worden. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan is nog niet altijd duidelijk of de grootste buitenruimte aan de geluidluwe zijde is gesitueerd. Die gevallen dienen in een voorschrift in het bestemmingsplan te worden geregeld.

5. De kadastrale registratie

Het registreren van de hogere waarden bij het Kadaster dient 'zo snel als mogelijk' te gebeuren. Bij gedetailleerde plannen, waarbij kadastrale eenheden en zelfs straatnaam en huisnummers bekend zijn, is dit mogelijk. Bij de vaststelling van een globaal bestemmingsplan zijn deze gegevens doorgaans nog niet bekend en is inschrijving pas in een later stadium mogelijk. Hierdoor kan er in de praktijk een groot tijdsverschil zitten tussen het vaststellen van hogere waarden en het registreren daarvan. Een zorgvuldige uitvoering hiervan wordt geborgd door middel van goede werkafspraken¹⁰. Eindverantwoordelijke voor de kadastrale registratie van de hogere waarden is de afdeling Stadsontwikkeling.

¹⁰ Een koppeling met de WKPB-registratie is niet mogelijk omdat een hogere waardebesluit hier geen deel van uitmaakt. De aanmelding hiervan bij het Kadaster kent dus een eigen procedure.

Bijlage 6: Benodigde informatie bij een aanvraag voor een hogere waarde

Het verzoek voor een hogere waarde moet de volgende informatie bevatten:

- de verzochte hogere waarde(n);
- de redenen die aan het verzoek ten grondslag liggen;
- de resultaten van het akoestisch onderzoek¹¹. In dit onderzoek moeten de volgende onderwerpen behandeld zijn:
 - o de geluidbelasting op de woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen, indien geen geluidreducerende maatregelen worden getroffen;
 - o de doeltreffendheid van maatregelen om te voorkomen dat de geluidbelasting in de toekomst boven de voorkeurswaarde uitkomt;
 - o de doeltreffendheid van maatregelen om te voldoen aan de vast te stellen hogere waarde voor de ten hoogst toelaatbare geluidbelasting;
- ruimtelijke onderbouwing voor de situering van de woningen en/of wegen;
- financiële onderbouwing voor het wel of niet treffen van geluidreducerende maatregelen;
- een kaart van het bestemmingsplan met bijbehorende verklaring;
- situatietekening van de onderzoekslocatie met inbegrip van de omgeving waarop alle geluidbronnen zijn weergegeven met een wettelijk vastgestelde zone ter plaatse van de onderzoekslocatie;
- indien mogelijk een overzichtstekening van het bouwplan waarop de situering van de buitenruimte(n) is aangegeven;
- een daartoe strekkende verklaring, indien sprake is van een woningbouwontwikkeling van nieuwe woningbouw binnen een bestaande stedelijke structuur (bij het opvullen van een open plaats, bij transformatie van bestaande bedrijfsmatige activiteiten, e.d.) waarvoor een uitzondering is gemaakt van de gebiedsgerichte bovengrenzen.

Indien relevant of van toepassing:

- een overzicht van de gecumuleerde geluidbelasting; zoals berekend overeenkomstig de rekenmethode zoals opgenomen in Bijlage I van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006;
- een beschrijving, schetstekening en uitvoeringsplan van de geluidafschermdende voorzieningen tussen geluidbron en geluidgevoelige bestemming, indien deze voorziening noodzakelijk is om de in het verzoek aangevraagde waarden te kunnen waarborgen;
- een schetstekening van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan een akoestisch gunstige indeling van de verblijfsruimten;
- een verklaring cf. art. 111 Wgh, dat maatregelen zullen worden getroffen om te voldoen aan het wettelijk binnenniveau (gevelmaatregelen). Het hoeft op het moment van het verzoek voor een hogere waarde nog niet gedetailleerd bekend te zijn welke maatregelen getroffen zullen worden. Dit maakt deel uit van de bouwvergunning.

¹¹ Het akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd met een gevalideerd rekenprogramma en conform het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006.

Geluidniveau binnen woningen

In de Wet geluidhinder (art. 110a) is bepaald dat bij het vaststellen van een hogere waarde rekening moet worden gehouden met het eventueel optreden van cumulatie van geluid. Ter bescherming van (toekomstige) bewoners mag de gecumuleerde geluidbelasting niet onaanvaardbaar hoog worden.

Bij een hogere waarden afweging dient derhalve de gecumuleerde geluidbelasting in beeld gebracht te worden gebracht als sprake is van meerdere relevante geluidsbronnen. In bijlage 3 is de wettelijke beoordelingsmethodiek voor de cumuleerde geluidbelasting opgenomen.

Daar waar als gevolg van cumulatie een hogere geluidbelasting optreedt moet bij het dimensioneren van gevelisolatie rekening worden gehouden met deze gecumuleerde geluidbelasting. Op deze manier blijft de geluidkwaliteit van het binnenklimaat in woningen (bijvoorbeeld belangrijk voor een goede nachtrust) gewaarborgd. Op grond van het Bouwbesluit moet bij het ontwerp van woningen voldaan worden aan de wettelijke binnenniveaus. Indien een hogere waarde wordt vastgesteld geldt immers voor de geluidgevoelige bestemming nog wel een limiet aan het wettelijk toelaatbare binnenniveau in de geluidgevoelige ruimten. Op basis van een bouwakoestisch onderzoek dient aangetoond te worden dat het wettelijk toelaatbare binnenniveau niet wordt overschreden.

Bijlage 7: Informatiemiddagen en -avonden voor inwoners

Inleiding

In het kader van het te ontwikkelen beleid voor geluid en luchtkwaliteit zijn in de periode december 2008 – maart 2009 vier informatiebijeenkomsten gehouden. De bijeenkomsten waren informeel van opzet en met name gericht op kennisuitwisseling. Het doel was tweeledig. Enerzijds maakte deze aanpak het mogelijk om al bij de beleidsontwikkeling optimaal gebruik te maken van ervaringen, ideeën en wensen van betrokken inwoners. Daarnaast boden de bijeenkomsten de gelegenheid om de doelgroep uitleg te geven over allerlei – vaak onjuist geïnterpreteerde - aspecten rondom geluid en luchtkwaliteit.

Op 16 juni 2009 is een algemene informatiebijeenkomst gehouden waarin de ontwerpnota Geluid- en Luchtkwaliteit werd toegelicht.

Doelgroep

De bijeenkomsten in de periode december 2008 – maart 2009 waren gericht op inwoners die actief betrokken zijn bij de geluidssituatie in Zoetermeer. Dit betreft onder andere de inwoners die de afgelopen jaren een klacht hebben ingediend over geluidsoverlast door wegverkeer. Ook betreft het mensen die langs een andere weg hebben aangegeven mee te willen denken over de geluidproblematiek in Zoetermeer. Voor zover bij de gemeente bekend, zijn deze inwoners gericht benaderd. De uitnodigingen hadden overigens een open karakter, wat inhield dat de genodigden andere geïnteresseerden uit hun omgeving mochten meenemen naar de bijeenkomst. In totaal hebben 38 inwoners een bijeenkomst bijgewoond. De algemene bijeenkomst in juni werd door ongeveer 40 mensen bezocht.

Gebiedsgerichte benadering

Hoewel op elke bijeenkomst globaal de zelfde onderwerpen zijn behandeld, was er steeds sprake van maatwerk. Bij elke bijeenkomst stond een bepaalde bron van geluidhinder centraal. Voorbeelden en probleembesprekingen werden dan zoveel mogelijk aan deze geluidbron gekoppeld. De inwoners zijn uitgenodigd voor de bijeenkomst die overeenkwam met het door hen genoemde geluidknelpunt.

- *23 december 2008*: accent op geluidhinder van Aziëweg;
- *11 februari 2009*: accent op geluidhinder van de A12;
- *16 februari 2009*: accent op geluidhinder hoofdwegenstructuur;
- *13 maart 2009*: accent op eigenaren van een saneringswoning;
- *16 juni 2009*: algemene informatiebijeenkomst over Ontwerpnota.

Evaluatie

De uitnodiging en de bijeenkomsten werden door de aanwezigen zeer gewaardeerd. Vanuit de inwoners is een aantal goede suggesties gedaan die zijn meegenomen bij de verdere uitwerking van de Ontwerpnota. Het belang van een geluidluwe buitenruimte werd door de aanwezigen nadrukkelijk onderstreept. Neveneffect van de bijeenkomsten was een grotere acceptatie van de toegepaste rekenmethode en de uitkomsten.

Betrokkenen hebben een aparte aankondiging ontvangen wanneer de stukken ter inzage zijn worden gelegd. Ook worden ze over de diverse stappen in het besluitvormingsproces geïnformeerd.

Onderwerpen

Tijdens de bijeenkomst zijn de volgende hoofdonderwerpen behandeld:

▫ Wettelijke systematiek geluidhinder	toelichting op het juridisch kader, wettelijke spelregels, verantwoordelijkheden.
▫ Hoe breng je geluid in beeld	rekenen of meten; uitleg over voor- en nadelen, voorkeur
▫ Geluid- en Luchtkwaliteit in Zoetermeer	hoe ziet de huidige en toekomstige geluidssituatie eruit; open en transparant informatie over de toegepaste rekenmethode en de uitkomsten (de geluidkaarten)
▫ Actieplan geluid- en luchtkwaliteit Zoetermeer	wat zijn de wensen voor de toekomstige situatie; benoemen van knelpuntlocaties; plan van aanpak, samenhang van dit onderwerp met andere trajecten
▫ Saneringswoningen (1 bijeenkomst)	definitie uit Wet geluidhinder: in 1986 meer dan 60 dB(A) op de gevel; rijkssubsidie voor maatregelen
▫ Wat zijn mogelijke maatregelen om geluid te reduceren	maatregelen aan de bron, in de overdracht of aan de woning
▫ Hoe verloopt de verdere procedure	toelichting op verdere besluitvormingstraject van college en raad en de inspraakprocedure

Bijlage 8: Beschrijving inspraakproces

Doelgroepen

De projectgroep heeft een omgevingsanalyse gemaakt voor het onderwerp geluid- en luchtkwaliteit. Hieruit zijn diverse belangrijke doelgroepen naar voren gekomen. We noemen hier de twee belangrijkste. In de eerste plaats zijn er de inwoners die al eerder bij de gemeente geklaagd hebben over geluidsoverlast door verkeer. Daarnaast gaat het onderwerp alle inwoners van Zoetermeer aan, iedere inwoner heeft immers te maken met verkeersgeluiden in zijn directe woonomgeving, die al dan niet als storend worden ervaren.

De inwoners die al eerder geklaagd hebben over geluidsoverlast, hebben een duidelijk belang bij het onderwerp 'geluid'. Zij hebben zich vaak al vrij diepgaand geïnformeerd over de wijze waarop het geluid berekend wordt. Deze mensen denken soms dat de gemeente 'goochelt met de cijfers'. Het vertrouwen in de gemeente was daardoor niet groot. De overige inwoners van Zoetermeer zullen naar verwachting ook geïnteresseerd zijn in de uitkomsten van het onderzoek en de eventuele maatregelen die de gemeente gaat nemen. Het vertrouwen is bij deze brede groep echter naar verwachting wat groter.

Boodschap

Zoetermeer is wettelijk gezien alleen gehouden om normen op het gebied van lucht en geluid te handhaven bij een *wijziging* van een bestemmingsplan of de reconstructie van een weg. Dit hoeft dus niet als de geluidbelasting is toegenomen als gevolg van de autonome groei van het verkeer. Echter de gezondheid van de inwoners is een groot goed en daarmee het waarborgen van een gezond leefmilieu voor alle inwoners. In het kader van 'Duurzaam Zoetermeer' is er daarom een actief beleid gericht op geluid- en luchtkwaliteit. Hiermee wordt geanticipeerd op de Europese richtlijn voor omgevingslawaai waar Zoetermeer op termijn aan zal moeten voldoen. Daarbij heeft het gemeentebestuur er uitdrukkelijk voor gekozen verder te gaan dan wettelijk verplicht is.

Aandachtspunt in de communicatie is de reikwijdte van het beleid. Er moet steeds duidelijk gecommuniceerd worden dat het hier met name gaat om geluid door wegverkeer. Dit vraagt extra aandacht in de communicatie, omdat inwoners ook hinder (of overlast) ervaren van andere geluidbronnen.

Fasering

In het communicatietraject zijn drie fases te onderscheiden:

1. Communicatie over de inventarisatie van de lucht- en geluidssituatie (okt 2008 - mrt 2009).

In deze fase zijn raadsleden geïnformeerd tijdens de vormvrije raad op 14 oktober 2008. Er was draagvlak bij de aanwezigen voor de voorgestelde opzet van de ontwerpnota. Daarna zijn gericht inwoners benaderd die al eerder een klacht hadden ingediend over geluidsoverlast. Tijdens speciale informatiebijeenkomsten zijn zij open en transparant geïnformeerd over de toegepaste rekenmethode en de uitkomsten. Ook zijn zij geïnformeerd over het verdere besluitvormingstraject van college en raad. De uitnodiging en de bijeenkomsten werden door de aanwezigen zeer gewaardeerd. Neveneffect was een grotere acceptatie van de toegepaste rekenmethode en de uitkomsten.

2. Communicatie over de ontwerpnota Geluid- en Luchtkwaliteit (juni-juli 2009).

In de tweede fase heeft de ontwerpnota zes weken ter inzage gelegen in het kader van de inspraak. Alle inwoners zijn via de gemeentelijke communicatiekanalen geïnformeerd over de inhoud en de verdere procedure van de ontwerpnota. De mensen die in de eerste fase de informatiebijeenkomsten hebben bezocht, zijn hierover nog apart geïnformeerd. Daarnaast is voor alle belangstellenden een algemene informatiebijeenkomst georganiseerd.

3. Communicatie over de uitvoering van het actieplan en het toepassen van de hogere waarde procedure (2010 - 2012).

In het Actieplan zijn voor diverse locaties geluidafschermdende of -werende maatregelen voorgesteld. Bij de uitwerking daarvan kunnen betrokkenen gevraagd worden te participeren. Binnen een duidelijke bandbreedte kan men dan meedenken over de gewenste uitwerking en uitvoering van de maatregelen.

Mocht het nodig zijn voor een bepaalde ontwikkeling een hogere waarde te verlenen, dan ligt het ontwerpbesluit ter inzage in het kader van afdeling 3.4 Awb. Belanghebbenden kunnen dan een zienswijze indienen op het ontwerpbesluit.

Participatie

Er is grote inzet gepleegd op het communicatietraject. Het belangrijkste doel was een open en transparante informatievoorziening. In de eerste fase van het communicatietraject ging het vooral om een duidelijke communicatie over de onderzoeksresultaten en het besluitvormingstraject. In deze fase was er niet direct ruimte voor burgerparticipatie, omdat hier geen feitelijke beïnvloedingsruimte was. De geluid- en luchtsituatie is immers zoals hij is. Wel kon men meedenken over de gekozen uitwerkingsrichting van de nota (wat zijn criteria om knelpunten te definiëren, waar moeten maatregelen op gericht zijn). Dit heeft niet geleid tot nieuwe inzichten, maar was juist een bevestiging van de gekozen richting.

Het actieplan bevat diverse voorstellen voor het nemen van geluidwerende/-beperkende maatregelen. De uitwerking hiervan biedt goede mogelijkheden voor participatie. Binnen een duidelijke bandbreedte kunnen betrokkenen meedenken over de gewenste uitwerking en uitvoering van de maatregelen. De aanpak zoals die voor de geluidschermen bij de Oostweg is gehanteerd, kan hiervoor als vertrekpunt dienen.

Inspraakverordening

Krachtens de Participatie- en inspraakverordening dienen ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid te worden betrokken. Binnen de termijn van terinzagelegging (vanaf 5 juni 6 weken) konden ingezetenen en belanghebbenden een inspraakreactie bij burgemeester en wethouders indienen. Voor wat betreft het Hogere waarden beleid zijn er geen reacties ingediend.

Bijlage 9: Geraadpleegde bronnen

Gemeente Zoetermeer, programma 'Duurzaam Zoetermeer 2030', november 2007 (070484)

Gemeente Zoetermeer, Interimbeleid verlening hogere waarden voor geluid, februari 2008 (070702).

Gemeente Zoetermeer, Stadsvisie 2030, december 2008

Stadsgewest Haaglanden, Milieuzones Haaglanden: Zoetermeer, februari 2009

Bijlage 10: Betrokkenen bij de werksessies

GGD: Johan Versteegen

Stadsbeheer: Peter de Visser, Gert Hofman en Theo Niesen

Projectmanagement en Vastgoed: Marc Schutgens

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving: Rob Belder en Rinus Westveer

Stadsontwikkeling: team stedenbouw en verkeer met in het bijzonder Remco de Jong, Alex Berendse, Peter van de Tuin, Anne Wiersma, Ed Kroet en Mariëlle Bartels

Stadsontwikkeling: team Ruimtelijke Ordening en Milieubeleid met in het bijzonder Marieke van Aubel, Rommert Bakker, Christine Baukema, Tom Eisenburger, Ingrid Hordijk en Peter Verheggen.

Bureau DGMR: Michel van Kesteren